

Összefoglaló a bányá-üggyel kapcsolatos bírósági tárgyalásról

A bányafelügyelet a bányavállalkozó BET-KAVICS kutatási engedély iránti kérelméről 2020. szeptemberében hozott elutasító döntést, s azt hangsúlyozták, hogy kizárólag azért nem adhattak engedélyt, mert a helyi jegyző a HÉSZ rendelkezései alapján nem járult hozzá.

Az eljárásban azonban több szakhatóság, hatóság is közreműködött a bányafelügyelet mellett, s a termőföldvédelmi és a vízvédelmi hatóság jogsértő módon, kifogás és további vizsgálatok nélkül hozzájárult volna a kutatási terv jóváhagyásához.

Emiatt támadtuk meg a döntés indokolását a bíróság előtt, s kértük, hogy a bíróság tartsa fenn az elutasítást, de ítéletében mondja ki azt is, hogy a jó minőségű termőföldek és a vízbázis védelme miatt sem lehet fúrásokat végezni, sem pedig bányát nyitni ezen a területen.

A per folyamatban léte alatt, 2020 novemberében a bányafelügyelet eljárási hibára hivatkozással visszavonta a határozatát, s ezt azzal együtt jelentette be a bíróságon, hogy új eljárást kíván lefolytatni a kérdésben. Az érvek az volt, hogy a Madocsáért Egyesületet - kifejezett kérése ellenére - nem vonták be ügyfélként az eljárásba, s egy új eljárásban erre lehetőséget fognak adni. Az Egyesület valóban ügyfélként szeretett volna részt venni az engedélyezési eljárásban, azonban még a döntés meghozatala előtt kizárták abból, az erre vonatkozó jogorvoslati kérelmére pedig a hatóság nem reagált.

Az eljárási hibát a bányahatóság akkor igyekezett orvosolni, amikor már látszott, hogy a bányatörvény szabályainak jelentős, várható módosítása miatt nem fogják tudni lefolytatni az új eljárást, s abban az Egyesület sem tudja már ügyféli jogait érdemben gyakorolni. 2021. január 1-től ugyanis a korábban engedélyhez kötött tevékenységet a bányavállalkozónak immár elegendő bejelentenie a hatósághoz, azaz klasszikus értelemben vett hatósági engedélyezés nem zajlik.

A tárgyaláson arra hivatkoztunk, hogy a bányafelügyelet által hivatkozott eljárási hiba nem áll fenn, mivel az Egyesület már korábban visszavonta az ügyféli joggyakorlási szándékát a közigazgatási eljárás kapcsán. Ráadásul a hatóság annak tudatában vonta vissza a határozatát, hogy ismételt engedélyezésre ésszerűen már úgyszemint kerülhet sor a megváltozott törvényi rendelkezések miatt.

A bányafelügyelet a tárgyaláson amellet érvelt, hogy a megismételt eljárásban – mivel az tavaly decemberben kezdődött – a korábbi szabályokat kell alkalmazni majd, ami sajnos nem egyezik azzal, amit a vonatkozó jogszabályok írnak, amelyek a folyamatban levő eljárásokra is kiterjesztik az új, bejelentési rendszer alkalmazandóságát.

A bíróság a keresetet elutasította, mert úgy vélte, hogy nem volt egyértelmű, hogy az eljárási hiba fennállt-e, hogy az Egyesület valóban nem akart már ügyféli jogot gyakorolni a közigazgatási eljárásban s így jogszerűnek tartotta a bányafelügyelet részéről a határozat visszavonását. A bíróság kifejtette továbbá, hogy a hatóság csak a 2020 novemberében hatályos jogszabályok alapján tudott intézkedni, s nem vehette figyelembe, hogy 2021. január 1-től milyen új rendelkezések lépnek életbe.

Készítette: dr. Gajdics Ágnes felperesi jogi képviselő

Pécsi Törvényszék
102.K.701.677/2020/30. szám

PÉCSI TÖRVÉNYSZÉK

J e g y z ő k ö n y v

Készült a Madocsa Község Önkormányzata és társai felpereseknek – a Baranya Megyei Kormányhivatal és társa alperesekkel szembeni bányászati tárgyú közigazgatási perben a Pécsi Törvényszék előtt, Pécsen a 2021. május 13. napjának 10.30 órájára kitűzött és az előző tárgyalás elhúzódása folytán 11.04 órakor megkezdett nyilvános tárgyalásról.

J e l e n v a n n a k :

A bíróság részéről:

Dr. Gulyás Krisztina
a tanács elnöke

Czinkné dr. Arató Zita
bíró

Dr. Pecze Balázs
bíró

Jegyzőkönyvvezetés a Kp. 36. § (1) bekezdés h)
pont alapján alkalmazandó Pp. 159. § (3)
bekezdés.

A felek részéről:

- I.r. felperesért:
törvényes képviselő
- II.r. felperes: személyesen
- I.-XXI.r. felperesekért: dr. Gajdics
Ágnes Gabriella ügyvéd
- XXI.r. felperesért:
és
törvényes képviselők
- I.r. alperesért:
kamarai jogtanácsos
- II.r. alperesért:
kamarai jogtanácsos
- Alperesi érdekeltért: dr. Vizsi
Gábor ügyvédjelölt
- Hallgatóságként: és

A tárgyalás megnyitása után a tanács elnöke elrendeli a tárgyalás anyagának hangfelvételen történő rögzítését azzal, hogy a tárgyalásról készült jegyzőkönyv nyolc munkanap elteltével lesz megtekinthető a Pécsi Törvényszék Közigazgatási Kollégiumának lajstromirodájában.

A tanács elnöke megállapítja, hogy a megidézettek megjelentek, a tárgyalás megtartásának nincs törvényes akadálya.

Bíró tájékoztatja a jelenlévőket a Pécsi Törvényszék Elnökének 2020.El.I.A.1/202. számú elnöki utasítás 16.§ (1) bekezdése szerinti tárgyalótermi protokollról.

A bíró köteles az eljárási cselekményt, a tárgyalás megkezdését megelőzően hivatalból vizsgálni, hogy a járványügyi szabályokra tekintettel a tárgyalás megtartható-e. Ennek körében vizsgálnia kell, hogy a tárgyaláson jelenlévő személyekre, illetve jelenlévő személyekkel egy háztartásban élő személyekre hatósági karantént rendeltek-e el, vagy a megelőző 10 napban találkoztak-e ezek a személyek fertőzött személlyel.

Tanács elnöke tájékoztatja a jelenlévőket arról, hogy az épületbe nem léphet be olyan személy, akire vagy akivel együtt élő személyre hatósági karantént rendeltek el, továbbá olyan személy, aki megelőző 10 napon belül szoros kapcsolatban állt valószínűsítetten vagy megerősítetten Covid 19 vírussal fertőzött személlyel.

Tanács elnöke kérdésére jelenlévők:

A figyelmeztetést megértettük, tudomásunk szerint kizáró ok nem áll fenn, a tárgyalás megtartható.

Bíró a Kp. 36. § (1) bekezdés l) pontja alapján a peres feleket a Pp. 4. § és 5. §-ában foglaltakra figyelmezteti.

A felek kötelesek előmozdítani az eljárás koncentrált lefolytatását és időszerű befejezését. A perben a jelentős tények állítása és az alátámasztásukra szolgáló bizonyítékok rendelkezésre bocsátása a törvény eltérő rendelkezése hiányában a feleket terheli. A felek a tényállításaikat és az egyéb tényekre vonatkozó nyilatkozataikat a valóságnak megfelelően kötelesek előadni.

A bíróság azt a felet, aki önhibájából a perben jelentős tények tekintetében olyan nyilatkozatot tesz, amelyről bebizonyosodik, hogy valótlan, pénzbírság megfizetésére kötelezi, valamint az e törvényben írt egyéb jogkövetkezményekkel sújtja.

A felek és más perbeli személyek eljárási jogaik gyakorlása, kötelezettségeik teljesítése során kötelesek jóhiszeműen eljárni. A bíróság azt a felet vagy más perbeli személyt, aki a jóhiszeműség követelményével ellentétes magatartást tanúsít, pénzbírság megfizetésére kötelezi és e törvényben írt egyéb jogkövetkezményekkel sújtja.

Bíró ismerteti az iratokat.

Felperesi képviselő:

Fenntartjuk a korábbi nyilatkozatainkat, kérjük, hogy a bíróság a visszavonó határozatot helyezze hatályon kívül, míg az alaphatározat tekintetében kérjük annak hatályában való fenntartását annak megállapítása mellett, hogy az jogsértő volt.

A visszavonó határozat nem alkalmas arra, hogy a XXI. r. felperes ügyféli jogainak sérelmét orvosolja, tekintettel arra, hogy 2021-ben január 1-től kezdődően módosultak a jogszabályok, és a korábbi engedélyköteles eljárás már csak bejelentéshez kötött.

Nem áll fenn az I. r. alperes által hivatkozott Ákr.123. § (1) bekezdés g) pontja szerinti semmisségi ok, ugyanis az egyesületnek joga van dönteni tekintetben, hogy fel kíván-e lépni

az eljárásban, jogait gyakorolni kívánja-e. A XXI. r. felperes élni kívánt ezen jogokkal, de az I. r. alperes 2020. augusztus 7-én a kérelmét elutasította, miután álláspontja szerint az ügy nem környezetvédelmi tárgyú volt. Ezt a végzést keresettel támadta meg az egyesület, azonban a hatóság ennek ellenére szeptember elején az érdemi alaphatározatot meghozta, vagyis nem az alaphatározattal szembeni keresetből értesült az I. rendű alperes a XXI. r. felperest ért jogsérelemről.

A XXI. r. felperes utóbb visszavonta a végzéssel szembeni keresetét, így tehát nem állhat fenn az Ákr. 123. § (1) bekezdés g) pontja szerinti semmisségi ok.

Utólagosan próbálja az ügyféli jogok megsértésére való hivatkozással magyarázni a határozatát az I.r. alperes. Az eljárása ugyanakkor a rendeltetésszerű joggyakorlás elvével is ütközik, tekintettel arra, hogy amikor a visszavonó határozatot meghozta az I.r. alperes, akkor már a Parlament előtt volt az a törvényjavaslat, amely alapján 2021. január 1-től kezdődően módosult a jogszabály, és már csak bejelentéshez kötött az alperesi érdekelt által kérelmezett tevékenység. A jogszabályváltozásról, vagy tervezett jogszabályváltozásról az I.r. alperes tudomással bírt.

A XXI.r. felperes ügyféli jogséreleme tehát korábban fennállt, de az ezzel kapcsolatos keresetét visszavonta. A közigazgatási eljárásban tehát a továbbiakban már ügyfél nem kívánt lenni, ezért az I.r. alperes visszavonó határozata jogszabálysértő. Az I.r. alperes által hivatkozott eseti döntések a felperesek álláspontja szerint nem megfelelőek, tekintettel arra, hogy azok még nem a Kp. hatálya alatt születtek.

I.r. alperesi képviselő:

Megalapozatlan a felperesek rendeltetés ellenes alperesi joggyakorlásra való hivatkozása. A jogalkalmazás és a jogalkotás egymástól elválik, a hatóság azt nem tudja a döntéshozatal során figyelembe venni, hogy esetlegesen milyen javaslatok vannak a Parlament előtt.

Az I.r. alperes már kitért a védiratban arra, hogy 2020. december 16. napján ismételten megindította az eljárást, majd azt felfüggesztette jelen per kimenetelére tekintettel. Ez azt jelenti, hogy az alperesi érdekelt kérelme nem a 2021. január 1-től hatályos szabályok, hanem az azt megelőzően hatályos szabályok, tehát az engedélyköteles tevékenységre vonatkozó szabályok alapján kerül majd elbírálásra.

A XXI.r. felperes ügyféli minőségével kapcsolatos felperesi érvelést is megalapozatlannak tartja I.r. alperes. Az, hogy a XXI. r. felperes utóbb a végzéssel szembeni keresetét visszavonta, álláspontunk szerint nem értelmezhető kiterjesztően, vagyis úgy, hogy nem kíván ügyfél lenni az eljárásban.

Mindemellett a környezetvédelemről szóló 1995. évi LIII. törvény 98. § (1a) bekezdése alapján bevonandó ügyfélként kezelte az I.r. alperes az egyesületet, és a visszavonással reparálta az ügyféli jogait. Megjegyzem, ha a XXI.r. felperes nem tartja magát ügyfélnek, akkor a perben sem vehet részt felperesként.

Korábban is kiemelte már az I.r. alperes azt, hogy nem az Ákr. 115. §-a alapján vonta vissza a határozatát, hanem a 120. § alapján vizsgálta, hogy van-e helye hivatalbóli eljárásnak, és

annak feltételei fennálltak, mivel a bíróság a döntést még nem vizsgálta, a jogsértés fennáll, és egy éven belül vonta vissza a döntését az I.r. alperes.

A hatóság olyan kérdést vizsgált meg a visszavonó határozatban, amelyet a bíróság is hivatalból köteles lett volna vizsgálni akkor, ha az alaphatározat eljut a bíróság elé.

Az Ákr. 115. §-a és 120. §-a külön kerül szabályozásra, külön kezeli, az egyik kereseti kérelemmel összefüggő eljárás, a másik egy hivatalbóli eljárás. Jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jog nem akadályozta a visszavonó határozat meghozatalát, tekintettel arra, hogy az alperesi érdekelt kérelme elutasításra került.

II.r. alperesi képviselő:

Korábbi nyilatkozatainkat változatlan tartalommal fenntartjuk, csatlakozunk az I.r. alpereshez. Álláspontunk szerint nincs olyan érdemi döntés, ami vizsgálható lenne. II.r. alperessel szemben nem tiszta, hogy milyen igényt kívánnak érvényesíteni a felperesek, milyen jogsérelem merült fel, nincs lehetőség tartalmi vizsgálatra. Kérjük, hogy a II.r. alperes tekintetében szüntesse meg az eljárást a bíróság.

Alperesi érdekelti képviselő:

Az I. és II.r. alperesi védekezéssel egyetértve ahhoz csatlakozunk, fenntartjuk korábbi nyilatkozatainkat. Kérjük a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben történő marasztalását.

Felperesi képviselő:

Valóban megindította az I.r. alperes december közepén az eljárást, de a módosító rendelkezések akként szólnak, hogy a folyamatban lévő ügyekre is alkalmazni kell a 2021. január 1. napjától hatályos jogszabályokat. Arra pedig reális esély nem volt, hogy egy teljes eljárást le tudott volna folytatni az ünnepi időszakra is figyelemmel az I.r. alperes.

A Kvt. 98. §-ában foglaltakat a XXI.r. felperes nem vitatja, de ez csak egy ügyféli jogosultság. Amennyiben kérelemmel él az egyesület, úgy ügyfélként be kell vonni az eljárásba. Jelen esetben azonban a végzéssel szembeni keresetlevelét a XXI.r. felperes visszavonta, tehát gyakorlatilag ügyféli jogának megállapítását nem kérte, nem kívánt ügyfélként részt venni az eljárásban.

A védíratot vizsgálva az volt megállapítható, hogy az I.r. alperes akként nyilatkozott, hogy a keresetlevélből derült ki számára az ügyféli jogsérelem, ez a valóságnak nem felelt meg, de ebből megalapozottan gondolták a felperesek azt, hogy az Ákr. 115. §-a alapján kerül sor a határozat visszavonására.

A XXI.r. felperes a közigazgatási eljárás során már nem kívánt élni ügyféli jogaival, most sem kíván vele, jelen perben a Kp. 17. § (1) bekezdése alapján kíván részt venni.

A XXI.r. felperes tehát a megelőző eljárásban ügyfélként nem kívánt részt venni, miután visszavonta a keresetlevelet, a perben azonban részt kíván venni.

A tanács elnökének felhívására a felperesi képviselő bemutatja a bíróság részére a 2020. szeptember 6. napján kelt, a BA/V/1879-2/2020. számú végzéssel szembeni keresetet, továbbá a 2020. szeptember 25-i nyilatkozatot, amely a kereset visszavonására irányul.

A tanács elnöke az iratokat bemutatja a peres felek, illetve jogi képviselőik részére.

A tanács elnöke rögzíti, hogy a 2020. szeptember 6. napján kelt keresetben a XXI.r. felperes az I.r. alperes BA/V/1879-2/2020. számú végzésének bírósági felülvizsgálata iránt, annak hatályon kívül helyezése, az alperes új eljárásra és az ügyféli jogállás biztosítására irányuló keresetet terjesztett elő. A 2020. szeptember 25. napján kelt iratban a XXI.r. felperes az alábbiakat rögzítette:

„Az egyesület az elutasító végzéssel szemben keresettel élt, amelyet az IKR rendszeren keresztül nyújtott be 2020. szeptember 6-án. A benyújtott kereset IKR azonosítója: IKR-20200906-000006.

A Tisztelt Hatóság által kiadott BA/V/1804-114/2020. számú határozata tárgyi eljárásban az egyesület számára kedvező döntést tartalmaz, így az egyesület az ügyféli jogállás elutasításával szembeni keresetét visszavonja.

A Tisztelt Hatóság munkatársa 2020. szeptember 23-án telefonon arról tájékoztatott, hogy a keresetünk még nem került továbbításra a Pécsi Törvényszék felé. Ebből kifolyólag a kereset visszavonását jelen pillanatban nem tudjuk megtenni az erre hivatott formanyomtatványok benyújtásával, amelyen a bírósági ügyszámot szükséges lenne feltüntetni.

Kérem a Tisztelt Hatóságot, hogy a keresetükhöz továbbításakor csatolják jelen levelünket, valamint ezúton kérem a Tisztelt Bíróságot, hogy a keresetünket tekintsék visszavontnak!”

I.r. alperes:

Nem találom helytállónak a felperesi érvelést az ügyféli jogállással kapcsolatosan, a határozat megtámadására ugyanis az ügyfél jogosult. Amennyiben nem tartotta magát ügyfélnek a Madocsáért Egyesület a megelőző eljárásban, akkor nincs arra ésszerű magyarázat, hogy miért szerepel a bíróságban, miért került feltüntetésre a keresetlevélben XXI.r. felperesként.

Az I.r. alperes a határozat visszavonásával biztosítja az ügyféli pozíciót a XXI.r. felperes részére.

Megtekintve az irányadó jogszabályi rendelkezéseket, a Bányatörvény 4. §-a 2021. január 1-től módosult akként, hogy az alperesi érdekelt által kérelmezett eljárás csak bejelentéshez és nem engedélyhez van köteles. Tudomásom szerint nincsenek olyan jogszabályi rendelkezések, amelyekre a felperesek hivatkoztak.

Az I.r. alperes nem élhetett az Ákr. 115. §-ában foglalt rendelkezéssel, tekintettel arra, hogy teljeskörűen nem értett egyet a felperesek keresetében foglaltakkal, kizárólag a XXI.r. felperes ügyféli jogait illetően.

Felperesi képviselő:

A Bányatörvény 50. § (6) bekezdése tartalmazza az átmeneti szabályokat, amelyek hiányára az előbb az I.r. alperesi képviselő utalt.

A XXI.r. felperes az I. r. alperes szerint nem volt ügyfél a megelőző eljárásban, ezt nem is sérelmezte, hiszen visszavonta a keresetét. Most a Kp. 17. §-a alapján kíván részt venni a perben.

A keresetlevelünk III. 2. alpontjában is arra hivatkoztunk, hogy jelen perben kívánjuk ügyféli jogainkat érvényesíteni.

I.r. alperesi képviselő:

Először is szeretnék arra hivatkozni, hogy kizárólag az a per tárgya, hogy jogszerűen vont-e vissza az I.r. alperes a határozatát. E körben az Ákr. 120. §-át kell figyelembe venni. Minden egyéb kérdés, amelyre ekörben a felperesek hivatkoznak, az nem értékelhető.

Egyébiránt nyolc napon belüli döntési kötelezettsége van az I.r. alperesnek, tehát ki kellett volna rendelnie a szakhatóságokat, és az eljárás decemberben lezárható lett volna.

Felperesi képviselő:

Az új eljárás megindításáról szóló végzésben tájékoztatás is szerepel, abban az ügyintézési határidőt az I.r. alperes 35 napban határozta meg.

A tanács elnöke 11.47 órakor 10 perc szünetet rendel el, a felek, képviselőik és a hallgatóság elhagyja a tárgyalótermet.

A bíróság a tárgyalást 12.04 órakor folytatja, jelen vannak a korábban rögzített személyek.

A tanács elnöke tájékoztatja a peres feleket arról, hogy az ügyben jogkérdést vizsgál, a feleket bizonyítási kötelezettség nem terheli.

Az ügy határozathozatalra megérett, a felek összefoglaló nyilatkozatának megtételét követően a bíróság a tárgyalást berekeszti.

Felperesi képviselő:

Az I.r. alperes az Ákr. 115. §, 120. § és 123. § (1) bekezdés g) pontja alapján sem vonhatta volna vissza az alaphatározatot, tekintettel arra, hogy az Ákr. 115. § esetén nem a keresetlevélből értesült a jogsérelemről, a másik kettő jogszabályhely azért nem alkalmazható, mert semmisségi ok nem állt fenn.

I.r. alperes, II.r. alperes és alperesi érdekelt:

A korábbi nyilatkozatainkat változatlan tartalommal fenntartjuk.

Ezt követően a tanács elnöke a tárgyalást előzetes figyelmeztetést követően berekesztette, majd a tanács zárt tanácskozásban meghozta és nyilvánosan kihirdette a külön íven szövegezett és csatolt **í t é l e t e t**.

Pécsi Törvényszék
102.K.701.677/2020/30. szám

- 7 -

Tárgyalás befejezve, jegyzőkönyv lezárva 12³⁵ órakor.

k.m.f.

Dr. Gulyás Krisztina s.k.
b í r ó

Pécsi Törvényszék
102.K.701.677/2020/30. szám

A bíróság
II. rendű,
IV. rendű,
V. rendű,
VII. rendű,
VIII. rendű,
X. rendű,
XI. rendű,
XIII. rendű,
XIV. rendű,
XVI. rendű,
XVII. rendű,
XIX. rendű,
XX. rendű,
XXI. rendű felpereseknek a
Baranya Megyei Kormányhivatal
I. rendű és a
Katasztrófavédelmi Igazgatóság
alperessel szembeni bányászati ügygel kapcsolatos közigazgatási perében – melybe a
Fejér Megyei
II. rendű

által képviselt BET-KAVICS Kft.
az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében perbe lépett -
meghozta a következő

í t é l e t e t:

A bíróság a felpereseknek az I. rendű alperes BA/V/1804-129/2020. iktatószámú határozatával szemben előterjesztett keresetét elutasítja.

Kötelezi az I-XXI. rendű felpereseket, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessenek meg egyetemlegesen az I. rendű alperesnek 100.000,- (egyszázezer), a II. rendű alperesnek 110.000,- (egyszáztízezer), az alperesi érdekeltnek 119.380,- (száztizenkilencezer-háromszázyolcvan) forint perköltséget.

Kötelezi a bíróság a II-XX. rendű felpereseket, hogy az illetékes állami adóhatóság külön felhívására és számlájára – a felhívásban szereplő határidőben és módon fizessenek meg egyetemlegesen 30.000,- (harmincezer) forint feljegyzett illetéket a Magyar Állam javára.

Az ítélettel szemben fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] A bíróság a megelőző eljárásban keletkezett iratok, a határozatok, az iratokhoz csatolt 102.K.701.559/2020., 102.K.701.750/2020., 102.K.701.379/2020. szám alatti peres iratok, a keresetlevelek, a védíratok, a felek előkészítő iratai, az alperesi érdekelti nyilatkozat, továbbá a peres felek tárgyaláson tett nyilatkozatai alapján az alábbi tényállást állapította meg:
- [2] Az alperesi érdekelt 2020. július 22. napján „Madocsa-Kelet” kutatási terület megkutatására összeállított műszaki üzemi terv elfogadására irányuló kérelmet terjesztett elő 2020. július 22. napján. A kérelmét a BAV/285-16/2020. számú ásványi nyersanyagkutatást engedélyező határozat, és az azt kiegészítő 2020. március 6-án véglegessé vált BAV/2085-17/2020. számú határozatra alapította.
- [3] A megelőző eljárásban az I. rendű alperes szakhatósági állásfoglalást kért be a Honvédelmi Minisztérium Hatósági Főosztályától, a II rendű alperestől, valamint a Bölskei Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjétől.
- [4] A szakhatósági állásfoglalások beszerzésén túl az I. rendű alperes megkereste a Tolna Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztályát, a Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályát és az Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztályát is szakvélemények kiadása iránt.
- [5] A Bölskei Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője a 2020. augusztus 28. napján kelt MAD/704-27/2020. számú átirattal a szakhatósági állásfoglalás kiadását megtagadta. A döntését arra alapította, hogy „létesítmény vagy tevékenység a Helyi Építési Szabályzatban meghatározott követelményeknek a kérelemben foglaltak szerint a további feltételek mellett sem felel meg”.
- [6] A Bölskei Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője az MAD/704-27/2020. számú szakhatósági állásfoglalásában hangsúlyozta, hogy az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indokok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII.29.) Kormányrendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) 1. melléklet 1. táblázat 24. és 31. pontja szerinti vizsgálatot elvégezte és megállapította, hogy a tervezett kutatási tevékenység helyi jelentőségű, önkormányzati rendelettel védetté nyilvánított természeti területet nem érint, de Madocsa Község Önkormányzat Képviselő-testületének Helyi Építési Szabályzatáról szóló 7/2014. (VII.3.) önkormányzati rendeletre (továbbiakban: HÉSZ) 7. §-a szerint a beépítésre szánt terület építési övezeteiben bányászati tevékenység nem végezhető.
- [7] A Honvédelmi Minisztérium Hatósági Főosztálya 9974-2/2020/h. számú szakhatósági állásfoglalásával a kutatási műszaki üzemi terv jóváhagyásához hozzájárult, megállapítva, hogy a katonai szervezetek tevékenységét a tervezett tevékenység nem befolyásolja, a Magyar Honvédség nemzeti és szövetségi védelmi feladatai ellátása biztosított.
- [8] A II. rendű alperes a 35700/5804/2020.ált. számú állásfoglalásában a felperes ásványi nyersanyag-kutatásra vonatkozó kutatási műszaki üzemi terv (MÜT) jóváhagyása tárgyában

benyújtott terv jóváhagyásához szakhatóságként előírások meghatározásával járult hozzá. Az előírások többek között rögzítették azt, hogy a kutatást és a járulékos tevékenységeket úgy kell megtervezni és végrehajtani, hogy földtani közeg, felszíni és felszín alatti víz ne szennyeződjön. A fúrásokban a megütött és a beállt vízszinteket dokumentálni kell. A kutatófúrásokat a munkálatok befejeztével saját anyagukkal, szakszerűen el kell tömedékelni. A visszatömedékelésre csak szennyeződésmentes anyagok használhatók fel, és az egyes furatok megszüntetésének módját, körülményeit dokumentálni kell. A munkák megkezdését előzetesen be kell jelenteni a II. rendű alperes szakaszmérnökségének. Amennyiben a terület megközelítéséhez árvízvédelmi töltést igénybe kell venni, előzetesen töltéshasználati engedélyt kell kérni.

- [9] A Tolna Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztálya 13105/2020. szám alatt állásfoglalást adott ki, amelyben rögzítette, hogy amennyiben az ásványi nyersanyag-kutatás során az érintett vagy a szomszédos ingatlanokon termőföld más célú hasznosítása történne, amely hasznosítási kötelezettségtől történő olyan időleges vagy végleges eltérés, amellyel a termőföld a továbbiakban a mezőgazdasági hasznosításra alkalmatlanná válik, úgy az illetékes földhivataltól engedélyt kell kérni a termőföld más célú hasznosítására. Azt is megállapította, hogy a hatáskörébe utalt kérdések közül az ásványi nyersanyag-kutatás földvédelmi szempontból nem kifogásolható.
- [10] A Tolna Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya a TOK/81/00637-2/2020. számú állásfoglalásában megállapította, hogy az engedélyt környezetvédelmi és természetvédelmi előírásokkal javasolt megadni.
- [11] A Tolna Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Örökségvédelmi Osztálya a TOD/25B/557-3/2020. számú állásfoglalásában megállapította, hogy a kérelemben foglaltak a jogszabályban rögzítetteknek kikötésekkel felelnek meg, a kutatófúrások nem érinthetik a nyilvántartott régészeti lelőhelyek geometriáját, ezért szükséges az F-29 jelű fúrási pont koordinátáinak a módosítása, és az új koordinátákat előzetesen egyeztetni kell az Örökségvédelmi Hatósággal.
- [12] A fenti szakhatósági állásfoglalások, szakvélemények, és „döntés előkészítő javaslat” alapján az I. rendű alperes a 2020. szeptember 10. napján kelt BA/V/1804-114/2020. iktatószámú határozatával az alperesi érdekelt „Madocsa-Kelet” kutatási területre vonatkozó kutatási műszaki üzemi terv jóváhagyása iránti kérelmét a Bölcskei Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjének MAD/704-27/2020. számú szakhatósági állásfoglalására figyelemmel elutasította.
- [13] Az I. rendű alperes a határozat indokolásában ismertette az eljárás menetét, a beszerzett ügyféli nyilatkozatok lényegét, a szakhatósági állásfoglalások indokolását, a Tolna Megyei Kormányhivatal egyes főosztályai által kiadott szakvéleményeket. A döntését arra alapította, hogy az összevont engedélyezési eljárásban „kogens erővel bír” a Bölcskei Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjének elutasító szakhatósági állásfoglalása, amelynek tartalmától az I. rendű alperes nem térhetett el. A határozat jogalapjául az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) 55. § -ára hivatkozott. Azt is rögzítette ugyanakkor, hogy az alperesi érdekelt által benyújtott kérelem és azok mellékletei alapján megállapításra került, hogy a beterjesztett, majd kiegészített dokumentumok a bányafelületi szakkérdések szempontjából megfelelnek a bányászatról szóló 203/1998.

(XII.19.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Btv. Vhr.) 6/C.§ (1) bekezdés, 6/D. § (1) bekezdésében foglaltaknak, így a kutatási műszaki üzemi terv jóváhagyásának feltételek előírása mellett akadálya nem lett volna.

- [14] A fenti határozattal szemben először jelen per alperesi érdekeltje terjesztett elő keresetlevelet. Az ügy 102. K.701.379/2020. szám alatt volt folyamatban, majd az eljárás 102.K.701.750/2020/6. sorszám alatt 2021. február 5. napján jogerősen megszüntetésre került.
- [15] A határozattal szemben a felperesek is keresetlevelet terjesztettek elő, amelyben elsődlegesen a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 38. § (1) bekezdés f) pontja és 93. §-a alapján annak megállapítását kérték, hogy a vízügyi szakhatósági és termőföldvédelmi szakhatósági állásfoglalások jogsértőek, másodlagosan az I. rendű alperesi határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését, valamint perköltségben történő marasztalást indítványoztak.
- [16] A felperesek a keresetükben az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) 2. § (1)-(2) bekezdése, 5. §, 10. § (2) bekezdése, 33. §, 62. §, 81. §, továbbá a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (továbbiakban: Btv.) 22. § (2) bekezdés, 25. § (3) bekezdés a) pont, a Btv.Vhr. 6. § (3) bekezdés b) és c) pont, a vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ívóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII.18.) Kormányrendelet 5. melléklet 60. pont, a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (továbbiakban: Tftv.) 8. § (1) és (3) bekezdése, az Alaptörvény P cikk megsértésére hivatkoztak.
- [17] Kifejtették, hogy a II. rendű alperes, mint vízügyi szakhatóság és a Tolna Megyei Kormányhivatal, mint földvédelmi hatóság szakkérdésben adott állásfoglalása is jogszabálysértő.
- [18] A termőföldvédelmi jogszabályok körében arra hivatkoztak, hogy a Tolna Megyei Kormányhivatal állásfoglalása szerint a termőföldek egy más célú hasznosítására vonatkozó engedélyeztetésen kívül az ásványi nyersanyag-kutatást földvédelmi szempontból nem tartotta kifogásolhatónak, holott a termőfölddel való takarékos gazdálkodás elvét és annak kikényszerítését figyelembe kellett volna venni az eljárásban. Meg kellett volna akadályozni a termőföldterületek indokolatlan igénybevételét. Kifejtették az alperesek, hogy a Tftv. 8. § (1) és (3) bekezdései alapján a szakhatósági hozzájárulást meg kellett volna tagadni, de a hatóság elmulasztotta értékelni azt a tényt, hogy átlagosnál jobb minőségű termőföldterületek érintettek, holott az ingatlanulajdonosok és földhasználók is felhívták erre a hatóságok figyelmét írásbeli nyilatkozatukkal. A madoccai szántó ingatlanok átlagos aranykorona értéke 16,48 Ak/ha, vagyis az átlagos értéknél egyértelműen jobb, és Madocsa Településrendezési Tervének és Településfejlesztési Konceptiójának Megalapozó Vizsgálata is kiváló termőhelyi adottságú területként minősítette a területeket. Ezzel összefüggésben a felperesek hivatkoztak a Kúria Kfv.II.37.037/2013/6. és Kfv.II.37.604/2019. számú (BH.2020.282) eseti döntéseire. A felperesek kiemelték, hogy a felszín alatti víz állapota szempontjából Madocsa község területe fokozottan érzékeny, kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi terület, és a kutatási terület a felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny, továbbá nitrátérzékeny területek közé is tartozik. A vízügyi hatóság megállapította, hogy a módosítani tervezett F-28 és F-30 jelű fúrások érintenék a távlati vízbázis előzetesen lehatárolt 50 éves elérési időre számított „B” hidrogeológiai védőövezet területét. Felperesek szerint miután ezen fúrások

vízbázis védőterületét érintenék, környezeti hatásvizsgálatot, környezetvédelmi felülvizsgálatot, vagy azoknak megfelelő egyedi vizsgálatot kellett volna lefolytatni, ennek ellenére a vízügyi szakhatóság nem tartotta szükségesnek egyedi vizsgálat lefolytatását arra hivatkozva, hogy a fúrások csak a legfelső talajvíztartó réteg fekéjéig kerülnek lemélyítésre, de a szakhatóság említést tesz arról, hogy a fúrások mélysége 25-26 méteres lesz. Ehhez képest az érintett víztest átlagos tetőszintje a terepszint alatt átlagosan 3 méter, vagyis nem biztosított ezen két fúrás vonatkozásában a víztest védelme.

- [19] Eljárásjogi jogsértések körében a felperesek arra hivatkoztak, hogy a II. rendű felperes iratbetekintés iránti kérelmét üzleti titokra hivatkozással megalapozatlanul utasította el az I. rendű alperes a Btv. 25. § (3) bekezdés a) pontját tévesen értelmezve, ezáltal megsértve az Ákr. 5.§-ában foglaltakat.
- [20] Jogsértőnek tekintették a felperesek azt, hogy a megelőző eljárásban a XXI. rendű felperes ügyféli kérelmét az I. rendű alperes a BA/V/1879-2/2020. számú végzésével elutasította. Ezen döntéssel szemben a XXI. rendű felperes keresetet terjesztett elő, azonban utóbb ezen keresetét visszavonta és jogait jelen perben kívánja érvényesíteni.
- [21] Felperesek szerint a hatóság nem tisztázta a tényállást, ezáltal megsértette az Ákr. 62. § (1)-(3) bekezdését, a Btv. 22. § (2) bekezdését és a Btv. Vhr. 6. § (3) bekezdés b) és c) pontját, vagyis a kutatási engedély a Bölcskei Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjének szakhatósági nyilatkozatától függetlenül nem lett volna kiadható.
- [22] Felperesek szerint az örökségvédelmi szakhatóság kifogását nem értékelte a hatóság, vagyis az F-29 jelű fúrási pont koordináta módosításának szükségessége értékelés nélkül maradt.
- [23] A felperesek szerint indokolási kötelezettségét és a jogszerűség elvét is megsértette a hatóság, mert döntését kizárólag a jegyzői szakhatósági állásfoglalásra alapította, holott az engedély kiadásának számos egyéb akadálya is volt, többek között az ingatlanhasználók és tulajdonosok nyilatkoztak arról, hogy nem járulnak hozzá az ingatlant érintő bányászati kutatási tevékenység folytatásához, miután az átlagosnál jobb minőségűek a termőföldek, ezeken tehát ásványi nyersanyagkutatási tevékenység nem folytatható. Sérelmezték a felperesek, hogy a Tolna Megyei Kormányhivatal környezetvédelmi szakkérdésben adott állásfoglalása nem szerepel a határozat rendelkező részében, holott azt az Alkotmánybíróság 4/2019. (III.7.) határozata alapján módosított Kvtv. 66/A. § (3) bekezdés a) pontja előírja.
- [24] Sérelmezték a felperesek, hogy a vízügyi szakhatósági hozzájárulás és a termőföldvédelmi hatóság szakkérdésben adott állásfoglalása is ellentétes a jogszabályokkal, míg az örökségvédelmi szakkérdésben adott választ az I. rendű alperes tévesen értelmezte, a természetvédelmi szakkérdésben adott állásfoglalást pedig a Kvtv. 66/A. § (3) bekezdés a) pontját megsértve foglalta bele az I. rendű alperes a határozatba.
- [25] A megállapítási kereset jogalapja tekintetében a felperesek arra hivatkoztak, hogy a HÉSZ kizárja a bányászati tevékenység folytatását az érintett területen, ezért a kérelem jogszerűen került elutasításra, de az I. rendű alperes eljárása, indokolásának egyes részei, továbbá a jogszabálysértő szakhatósági állásfoglalások orvoslása érdekében szükséges a Kp. 38. § (1) bekezdés f) pontja alapján a jogsértés tényének megállapítása.

- [26] Az I. rendű alperes a 2020. november 19. napján kelt BA/V/1804-129/2020. számú határozatával (visszavonó határozat) visszavonta a BA/V/1804-114/2020. számú határozatot (alaphatározat).
- [27] A visszavonó határozatot az I. rendű alperes arra alapította, hogy a kereset folytán megállapítható, hogy az alaphatározat semmis, a XXI. rendű felperest ügyfélként be kellett volna vonni az eljárásba az Ákr. 10. § (1) bekezdése alapján.
- [28] A visszavonó határozatban az I. rendű alperes felhívta az Ákr. 123. § (1) bekezdés g) pontját, 10. § (1) bekezdését, és ezen jogszabályi rendelkezések alapján az alaphatározatot visszavonta, rögzítette, hogy új eljárást indít, amelybe az ügyféli jogokat biztosítja.
- [29] A felperesek a bíróság felhívására a keresetüket kiterjesztették a visszavonó (BA/V/1804-129/2020. számú) határozatra. A felperesek e körben kifejtették, hogy a kereseti kérelmükben foglaltaknak a visszavonó határozat nem tesz eleget, a kifogásolt jogsérelmeket nem orvosolja, ezért a visszavonó határozat hatályon kívül helyezését indítványozták. Felperesek előadták, hogy a XXI. rendű felperes már a megelőző eljárásban sérelmezte, hogy ügyféli jogát nem biztosították, és az ügyféli jogállásának megállapítását elutasító BA/V/1879-2/2020. számú, 2020. augusztus 7. napján kelt végzéssel szemben a XXI. rendű felperes még 2020. szeptember 6-án keresetlevelet nyújtott be. Ennek ellenére az I. rendű alperes nem vonta vissza az elutasító végzést, hanem már 2020. szeptember 10. napján meghozta az alaphatározatot. Az I. rendű alperes tehát legkésőbb 2020. szeptember 6-a óta már tudomással bírt az ügyféli jogállás jogalapjáról, azaz az érdemi határozat meghozatala előtt is visszavonhatta volna hivatalból az ügyféli jogállást elutasító végzését.
- [30] A felperesek szerint a visszavonó határozat a felperesek összes jogsérelmét nem orvosolta, sőt az Ákr. 2. §-ában rögzített jogszerűség elvébe, ezen belül pedig a 2. § (2) bekezdése szerinti rendeltetésszerű joggyakorlás elvébe és a 6. § (1) bekezdésében írt jóhiszeműség elvébe is ütközik. A XXI. rendű felperes ügyféli joga sérelmének orvoslása nem alapozhatja meg az alaphatározat visszavonását.
- [31] Kifejtették azt is, hogy 2021. január 1-től módosult a Bt.. A korábban engedélyezés tárgyát képező alperesi érdekelt által elvégezni kívánt tevékenység már csak bejelentéshez kötött, így valójában ügyféli jogait a megismételt eljárásban a XXI. rendű felperes már nem fogja tudni gyakorolni, éppen ezért kérték a felperesek a BA/V/1804-129/2020. ügyiratszámú visszavonó határozat hatályon kívül helyezését.
- [32] Az I. rendű alperes védiratában hangsúlyozta, hogy a visszavonó határozat nem sérti az Ákr. 2. §-ában foglaltakat. Az Ákr. 123. § (1) bekezdés g) pontja alapján semmisségi oknak minősül, ha az eljárásba további ügyfél bevonásának lett volna helye. Semmisségi ok esetén nincs mérlegelési lehetőség, a döntést saját hatáskörben vissza kell vonni, vagy ha azt a felügyeleti szerv észleli, meg kell semmisíteni. Kifejtette, hogy az Ákr. 120. §-a lehetőséget biztosít a közigazgatási bíróság által el nem bírált döntés saját hatáskörben történő felülvizsgálatára. A rendeltetésellenes joggyakorlás és a szakszerűtlenség akkor merült volna fel, ha az I. rendű alperes észleli a semmisségi okot, de nem intézkedett volna a jogszabálysértő döntés visszavonása iránt.

- [33] Az Ákr. 6. § (1) bekezdésére történő hivatkozást megalapozatlannak találta az I. rendű alperes, miután az Ákr. 6. § (1) bekezdéséhez fűzött kommentár alapján a jóhiszeműség kötelezettsége az ügyfélhez kapcsolódik, a jóhiszeműség követelménye a hatóság esetén az Ákr. 2. § (2) bekezdés a) pontjában került szabályozásra.
- [34] Az I. r. alperes szerint a felpereseket nem érte jogsérelem nem éri, tekintettel arra, hogy az I. rendű alperes az új eljárást a korábban jogszabályi rendelkezések hatálya alatt megindította, azaz nem irányadóak a 2021. január 1-től hatályos módosítások az új eljárásban. A felperesek érdekei akkor sérültek volna, ha a hatóság a semmis döntést nem vonja vissza, hanem a bíróság a perben észleli a döntés semmisségét, és erre tekintettel kerül sor a határozat megsemmisítésére, mert ebben az esetben 2021. január 1. napján alkalmazandó jogszabályi rendelkezéseket kellett volna alkalmazni a megismételt eljárásban. Azt is hangsúlyozta az I. rendű alperes, hogy nem az Ákr. 115. §-a alapján hozta meg a határozatát, így annak nem is volt célja a keresetlevélben megfogalmazott egyes jogsérelmek orvoslása.
- [35] A semmisségi okra figyelemmel az I. r. alperes álláspontja az volt, hogy a BA/V/1804-114/2020. számú határozat felülvizsgálata jelen perben nem végezhető el.
- [36] A II. rendű alperes elsődlegesen a kereset visszautasítását, illetve az eljárás megszüntetését, másodlagosan pedig a kereset elutasítását indítványozta. Azt hangsúlyozta, hogy az Ákr. 115. § (1) bekezdése és 120. § (1) bekezdése alapján az I. r. alperes jogszerűen vonta vissza az alaphatározatot, így az alaphatározat felülvizsgálata a perben nem lehetséges, miután az alaphatározat már nem létezik.
- [37] A keresetkiterjesztéssel összefüggésben a II. rendű alperes álláspontja az volt, hogy azt önálló keresettel kellett volna a felpereseknek támadni, így a keresetkiterjesztés visszautasítását kérte a II. rendű alperes a Kp. 48. § (1) bekezdés e) pontja és 81. § (1) bekezdése alapján.
- [38] Másodlagosan azt hangsúlyozta a II. rendű alperes, hogy az Ákr. 120. § (1) bekezdése és 123. § (1) bekezdése, 115. § (1) bekezdése alapján jogszerű volt a visszavonó határozat, ezért a Kp. 88. § (1) bekezdése a) pontja alapján indítványozta a felperesek keresetének elutasítását.
- [39] Az alperesi érdekelt a kereset elutasítását indítványozta, kifejtve azt, hogy az alaphatározat jogszabálysértő volt, miután a Bölcskei Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője a MAD/704-27/2020. iktatószámú állásfoglalásában hatáskörén túl terjeszkedett, és olyan kérdést vizsgált szakhatóságként, amelyet nem vehetett volna figyelembe. A határozat visszavonásával azonban a jogsértő állapot megszűnt és a kutatási műszaki üzemi terv jóváhagyására irányuló eljárás megismétlésre került. Azt is kiemelte, hogy a jegyző szakhatóságként nem járhatott volna el az Ákr. 23. § (4) bekezdésében, valamint a Bt. 43/B. § (1) bekezdés b) pontja alapján fennálló kizárási okra tekintettel.
- [40] A felpereseknek az I. rendű alperes BA/V/1804-129/2020. számú, visszavonó határozatával szemben előterjesztett keresete megalapozatlan.
- [41] A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (1) és (2) bekezdései alapján a bíróság a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét a kereseti kérelem korlátai között, és – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálja.

- [42] A fél a keresetében anyagi jogi jogszabálysértésre, illetve eljárásjogi jogszabálysértésre egyaránt hivatkozhat, továbbá arra, hogy az ügyben irányadó anyagi jogszabályt a hatóság helytelenül értelmezte. Ugyanakkor a Kp. 88. § (1) bekezdésének c) pontjára figyelemmel hatályon kívül helyezésnek, illetve megváltoztatásnak eljárási jogszabálysértés esetén csak akkor van helye, ha az eljárási jogszabálysértés olyan jelentőségű, amely az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatással volt.
- [43] A felperesek a Kp. 83. § alapján az alaphatározattal szembeni keresetüket kiterjesztették a visszavonó határozatra. Ebben az eljárásjogi helyzetben a visszavonó határozattal összefüggésben megjelölt jogsérelemeket kell elsődlegesen vizsgálnia a bíróságnak, és csak amennyiben a bíróság a visszavonó határozatot megsemmisíti vagy hatályon kívül helyezi, akkor válik vizsgálhatóvá az alaphatározat, ebben az esetben vizsgálhatók az alaphatározattal szemben megjelölt jogsérelemek.
- [44] A bíróság elsődlegesen a II. rendű alperes által a keresetkiterjesztéssel kapcsolatosan felmerült pergátló kifogást, vagyis az eljárás megszüntetésére vonatkozó kérelmet vizsgálta.
- [45] A II. rendű alperes kérte, hogy a bíróság a Kp. 48. § (1) bekezdés e) pontja és 81. § (1) bekezdése alapján az eljárást a visszavonó határozattal összefüggésben szüntesse meg.
- [46] A Kp. 48. § (1) bekezdés e) pontja szerint a bíróság a keresetlevelet visszautasítja, ha a felperes anélkül indít pert, hogy bármely fél a vitatott tevékenységgel szemben jogszabály által biztosított közigazgatási jogorvoslatot kimerítette volna, vagy a pert más közigazgatási eljárásnak kell megelőznie.
- [47] A Kp. 81. § (1) bekezdés a) pontja szerint a bíróság az eljárást bármely szakaszában megszünteti, ha a 48. § (1) bekezdés a)-i) pontja alapján a keresetlevél visszautasításának lett volna helye.
- [48] A bíróság rögzíti, hogy mind az alaphatározatot, mind pedig a megsemmisítő határozatot az I. rendű alperes egyfokú közigazgatási eljárásban hozta, azaz a megelőző eljárásban nem volt biztosított a fellebbezés lehetősége, tehát a II. rendű alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a Kp. 48. § (1) bekezdés e) pontjában írt feltételt a felperesek nem teljesítették, miután nem merítették ki a jogorvoslati lehetőséget a sérelmezett közigazgatási tevékenységgel szemben.
- [49] A bíróság a pergátló kifogás kapcsán utal a Kp. 83. § (5) bekezdésére, amely alapján a bíróság köteles a közigazgatási szervnek a jogsérelem orvoslására tett cselekményére tekintettel nyilatkozattételre felhívni a felperest, és ha a felperes nyilatkozata szerinti cselekmény a kereseti kérelemnek nem tesz eleget, úgy a felperes a keresetét a jogsérelem orvoslása érdekében tett cselekményre is kiterjesztheti.
- [50] Az I. r. alperes a 102.K.701.559/2020. szám alatti perben 2020. november 4. napján arról nyilatkozott, hogy a jogsérelem orvoslása érdekében tett cselekmény iránt intézkedett, ezután a felperesek a Kp. 83. § szerint jogszerűen terjesztették ki a kereseti kérelmüket a visszavonó határozatra, így a II. rendű alperes pergátló kifogása megalapozatlan volt.

- [51] A bíróság alaptalannak találta a II. rendű alperesnek a kizárólag a II. rendű alperes tekintetében előterjesztett pergátló kifogását is. Az Ákr. 55. § (4) bekezdése szerint a szakhatóság döntése az eljárást befejező döntés elleni jogorvoslat keretében támadható meg, azaz a II. rendű alperes 35700/5804/2020.ált. számú állásfoglalása önállóan nem, kizárólag az I. rendű alperes BA/V/1804-114/2020. iktatószámú határozatával együtt, az azon döntés elleni jogorvoslat keretében sérelmezhető. A felperesek az alaphatározattal szembeni keresetük II. pontjában hivatkoztak a vízvédelmi jogszabályok megsértésére, és arra, hogy a II. r. alperes vízügyi szakhatósági állásfoglalása jogsértő. A Kp. 18. § (1) bekezdése alapján, ha törvény eltérően nem rendelkezik, a pert az ellen a közigazgatási szerv ellen kell megindítani, amely a jogvita tárgyát képező közigazgatási tevékenységet megvalósította. A pertársaság körében Kp. 19. § (4) bekezdése kimondja, hogy több alperes együtt is perelhető, ha a közigazgatási tevékenységet együtt valósították meg, így különösen, ha az egyik közigazgatási tevékenysége a másiknak a keresetlevélben vitatott közigazgatási tevékenységén alapul, vagy megvalósításukra ugyanabban a megelőző eljárásban került sor. A fenti jogszabályi rendelkezések alapján a II. rendű alperes tekintetében az eljárás megszüntetésének nem volt helye, a II. rendű alperes döntése, a szakhatósági állásfoglalás kizárólag jelen per keretében volt vitatható a Kp.19. § (4) bekezdése alapján.
- [52] A felperesek a visszavonó határozattal összefüggésben az Ákr. 2. § (2) bekezdésének és a 6. § (1) bekezdésének a megsértésére hivatkoztak.
- [53] Az Ákr. 6. § (1) bekezdése szerint az eljárás valamennyi résztvevője köteles jóhiszeműen eljárni és a többi résztvevővel együttműködni.
- [54] Ahogyan az I. rendű alperes a védiratban felhívta az Ákr. Wolters Kluwer kiadónál elérhető elektronikus kommentárja szerint „Az Ákr. a jóhiszemű joggyakorlás kötelezettségét a Ket. 6. § (1) bekezdéséhez képest nem csupán az ügyfelek, hanem az eljárás valamennyi résztvevője számára előírja. A hatóság jóhiszemű eljárási kötelezettségét az Ákr. áthelyezte a hatóság kötelezettségeire vonatkozó 2. § (2) bekezdés a) pontjába.”
- [55] A fentiek alapján, miután az Ákr. 6. § (1) bekezdése a hatóságra vonatkozóan nem tartalmaz rendelkezéseket, ezért ezen jogszabályhelyet az I. rendű alperes az eljárásában nem sérthette meg.
- [56] Az Ákr. 2. § (2) bekezdése szerint a hatóság a hatásköre gyakorlása során a szakszerűség, az egyszerűség, az ügyféllel való együttműködés és a jóhiszeműség követelményeinek megfelelően, a törvény előtti egyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményét megtartva, indokolatlan megkülönböztetés és részrehajlás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidőn belül, észszerű időben jár el.
- [57] A felperesek a jogszerűség elvének, ezen belül a rendeltetésszerű joggyakorlás elvének és a szakszerűség elvének megsértésére hivatkoztak a megsemmisítő határozattal összefüggésben különös tekintettel arra, hogy a XXI. r. felperes ügyféli jogait az I. r. alperes nem biztosította, a kérelmét az ügyféli jogállás biztosításával kapcsolatosan elutasította, majd az alaphatározat meghozatalát követően a XXI. r. felperes ügyféli jogaira hivatkozással megsemmisítette az alaphatározatot akkor, amikor a XXI. r. felperes már visszavonta az ügyféli jogállásával kapcsolatos végzéssel szembeni keresetét és ügyféli jogaival élni sem kívánt.

- [58] A bíróság alaptalannak találta a XXI. rendű felperes azon hivatkozását, hogy ügyféli jogaival nem kívánt élni, és emiatt a határozat visszavonása jogszabálysértő.
- [59] A XXI. rendű felperes ezen érvelésének alátámasztására kizárólag arra hivatkozott, hogy az alapeljárásban ügyfélként részt kívánt venni, azonban a BA/V/1879-2/2020. számú végzéssel a kérelmét az I. rendű alperes visszautasította. Ezen végzéssel szemben a XXI. rendű felperes keresetlevelet terjesztett elő, miután azonban az alaphatározat a XXI. rendű felperesnek kedvező döntést tartalmazott, így a végzéssel szembeni keresetét utóbb visszavonta.
- [60] A XXI. rendű felperes azt hangsúlyozta, hogy a keresetlevél visszavonásával a közigazgatási eljárás során már nem kívánt élni ügyféli jogaival, mint ahogy a perben sem azért kívánt részt venni, mert a megelőző eljárásban ügyfél volt, hanem a Kp. 17. § d) pontja alapján.
- [61] A megelőző eljárás iratanyagából megállapítható, hogy a XXI. rendű felperes kérelmét, amely az ügyféli minőség megállapítására vonatkozott, az I. rendű alperes a BA/V/1879-2/2020. számú végzésével valóban elutasította. Ezen végzéssel szemben a XXI. rendű felperes kereseti kérelmet terjesztett elő, azaz kifejezetten sérelmezte azt, hogy ügyfélként az alapeljárásban nem vehetett részt. Miután az alapeljárásban az alperesi érdekelt kérelmét a hatóság elutasította, a XXI. rendű felperes a végzéssel szembeni keresetét visszavonta. Ezen iratban azonban a XXI. rendű felperes kizárólag azt rögzítette, hogy a számára kedvező döntésre (alaphatározat) tekintettel a végzéssel szembeni keresetét visszavonja, azt azonban nem, hogy az alapeljárásban ügyféli jogaival ezt követően már élni nem kíván, vagy nem kívánt.
- [62] A bíróság álláspontja szerint a keresetlevél visszavonására vonatkozó nyilatkozatot kiterjesztően értelmezni nem lehet, különös tekintettel arra, hogy a keresetlevél a kezdőirata a bírósági eljárásnak, így a keresetlevél visszavonása legfeljebb egy bírósági eljárás megakadását eredményezi, az ügyféli jogok megállapítására vonatkozó kérelem ettől eltérő, az a megelőző eljárásra vonatkozik, és ilyen kérelmet a XXI. rendű felperesi egyesület nem terjesztett elő.
- [63] A bíróság a XXI. rendű felperes kérelme kapcsán kiemeli azt, hogy az alaphatározattal szembeni keresetlevél 7. oldal III.2. részében a XXI. rendű felperes maga hivatkozott arra, hogy az alperesnek ügyfélként kellett volna bevonnia az Ákr. 10. § (2) bekezdése alapján a XXI. rendű felperest, és kizárólag arra utalt a keresetlevél ezen részében, hogy az ügyféli jog elutasításával szemben beadott keresetét visszavonta és jogait jelen perben kívánja érvényesíteni, arra azonban nem hivatkozott, hogy az ügyféli jog elutasításával kapcsolatos kereset visszavonását akként kellene értelmezni, hogy ügyfélként a megelőző eljárásban részt sem kívánt venni.
- [64] Ugyanezen keresetlevél 9. oldal utolsó bekezdésében a XXI. rendű felperes a keresetösségi joga körében azt adta elő, hogy az „a Kp. 17. § d) pontján és- mint ahogyan az eljárásban ügyféli joga is- a Kvt. 98.§-án és a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálatról szóló 161/2017. (VI.28.) Kormányrendelet 3. mellékletének 6. sorszámú rendelkezésén alapul.”
- [65] A fentiek alapján a bíróság álláspontja szerint a XXI. rendű felperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy ügyfélként a megelőző eljárásban – utóbb- nem kívánt részt venni, illetve arra is, hogy a BA/V/1879-2/2020. számú végzéssel szemben előterjesztett keresetének

visszavonását akként kell értelmezni, hogy a továbbiakban ügyfélként az eljárásban részt venni nem kívánt, így nem volt olyan jogsérelem sem, ami a visszavonó határozat útján az I. rendű alperes orvosolhatott volna.

- [66] Az Ákr. 115. § (1) bekezdése alapján, ha a keresetlevél alapján a hatóság megállapítja, hogy döntése jogszabályt sért, azt módosítja vagy visszavonja.
- [67] Az Ákr. 120. § (1) bekezdés szerint, ha a hatóság megállapítja, hogy a másodfokú hatóság, a felügyeleti szerv vagy a közigazgatási bíróság által el nem bírált döntése jogszabályt sért, a döntését annak közlésétől számított egy éven belül, legfeljebb egy ízben módosíthatja vagy visszavonja.
- [68] Az Ákr. 120. § (1) bekezdése és 115. § (1) bekezdése egymástól részben eltérő rendelkezéseket tartalmaz. Az Ákr. 115. § (1) bekezdése a keresetlevélben megjelölt jogsérelmek alapján teszi lehetővé a jogszabálysértő döntések visszavonását, az Ákr. 120. § (1) bekezdése ettől függetlenül. Az I. rendű alperes a visszavonó határozatban döntésének jogalapjául egyik jogszabályi rendelkezést sem jelölte meg, kizárólag az Ákr. 123. § (1) bekezdés g) pontjára hivatkozott. Ezen jogszabályi rendelkezés alapján az e fejezetben szabályozott eljárások során a döntést meg kell semmisíteni, illetve vissza kell vonni, és szükség esetén új eljárást kell lefolytatni, ha az eljárásba további ügyfél bevonásának lett volna helye.
- [69] Az Ákr. 123. § (1) bekezdés g) pontja tehát önállóan tartalmazza a döntés visszavonására vonatkozó alperesi jogot, illetve kötelezettséget. Az e fejezetben szabályozott eljárások az Ákr. IX. Jogorvoslat című fejezetére utal, amelybe bele kell érteni a döntés módosítását vagy visszavonását a keresetlevél alapján, illetve a döntés módosítását és visszavonását is a keresettől függetlenül.
- [70] Az iratanyag szerint a XXI. rendű felperes megelőző eljárásban ügyfélként való részvételét az I. rendű alperes nem biztosította, ezt az alaphatározattal szembeni keresetben jogsérelemként is megjelölték a felperesek.
- [71] Az Ákr. 10. § (1) bekezdés akként rendelkezik, hogy ügyfél az a természetes vagy jogi személy, egyéb szervezet, akinek (amelynek) jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, akire (amelyre) nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz, vagy akit (amelyet) hatósági ellenőrzés alá vontak. A megelőző eljárásban a XXI. rendű felperes ügyfél volt, akinek az ügyféli minőségből eredő jogosítványok egyikét sem biztosította a megelőző eljárásban az I. rendű alperes.
- [72] Miután a megelőző eljárásban további ügyfél bevonásának lett volna helye a határozatot meg kellett semmisíteni. A megsemmisítés lehetőségét a jogalkotó az Ákr. 120.§ (1) bekezdésében és 115. § (1) bekezdésében is biztosította a hatóság részére arra esetre, ha jogszabályt sért a döntést. Jelen esetben a döntés egyértelműen jogszabálysértő volt, a közlésétől számított egy év még nem telt el, és módosításra korábban még nem került sor, a döntést másodfokú hatóság, felügyeleti szerv és közigazgatási bíróság sem bírálta el, azaz a döntés visszavonásának valamennyi feltétele fennállt.

- [73] A bíróság megalapozatlannak találta a felperesek azon érvelését, hogy az alperes visszavonó határozata jogszabálysértő, tekintettel arra, hogy a felperesek által az alaphatározattal szembeni keresetben megjelölt jogsérelmeket nem orvosolta. E körben ismételten utal a bíróság az Ákr. 115. § (1) bekezdéséhez fűzött kommentárra, amely kimondja, hogy „ebből következhetne az az értelmezés is, hogy a Kp. 83. §-a kizárólag a keresetlevéllel egyező, azonos irányú beavatkozást enged a közigazgatási szerv számára a per során, de ellentmond a Kp. 83. § (5) bekezdése, amely kifejezetten arról rendelkezik, hogy előfordulhat, hogy a jogsérelem orvoslására tett cselekmény a kereseti kérelemnek nem tesz eleget, aminek következménye, hogy a felperes a keresetét kiterjesztheti. A Kp. 83. § (1) bekezdését ezért helyesebb lett volna úgy megfogalmazni, hogy a Kp. 83. §-ában szabályozott eljárás arra szolgál, ha a közigazgatási szerv a keresetlevél alapján eljárást indít. A keresetlevél alapján ugyanis a közigazgatási szerv értelemszerűen elsődlegesen azt vizsgálja, hogy az abban foglalt jogsérelmek megállnak-e a bíróság előtt, de semmi nem zárja ki hogy a közigazgatási szerv ezen túlmenően is vizsgálódjon, és esetleg a közigazgatási cselekmény más hibáját is orvosolja, például olyan körben, amelyben a bíróság hivatalból is vizsgálatot és bizonyítást folytathat.”
- [74] A bíróság álláspontja szerint a fentiekre figyelemmel a hatóság eljárása sem az Ákr. 2. § (2) bekezdését, sem a 6. § (1) bekezdését nem sértette, az I. rendű alperes helyesen ismerte azt fel, hogy az alaphatározat jogellenes volt, miután a XXI. rendű felperes ügyféli jogállását a megelőző eljárásban a hatóság nem biztosította, ennek egyedüli orvoslása a határozat megsemmisítése lehetett.
- [75] A bíróság alaptalannak találta azon felperesi hivatkozást is, hogy az I. rendű alperes eljárása okafogyottá teszi az ügyet, miután 2021. január 1. napjától kezdődően a korábbi engedélyhez kötött alperesi érdekelti eljárás bejelentés kötelessé válik, és kiüresíti a felperesek jogait, így valójában nem kerül orvoslásra a XXI. rendű felperest ért jogsérelem.
- [76] Ezzel összefüggésben kiemeli a bíróság azt, hogy a megsemmisítés, amely a legsúlyosabb jogszabálysértések esetén alkalmazandó jogkövetkezmény, nem függhet attól, hogy a jogalkotó utóbb, a megsemmisítéstől függetlenül, milyen jogszabály módosításokat fogadott el. A jogalkalmazás és a jogalkotás elválik egymástól, a hatóság nem lehet arra figyelemmel, egy ügy érdemére is kiható jogszabálysértés észlelése esetén, hogy az ügy elbírálására vonatkozó szabályok utóbb milyen módon változtak meg. Megjegyzi a bíróság, hogy a visszavonó határozat meghozatalakor a Bt. módosításról tárgyalt ugyan az országgyűlés, de a módosítás elfogadására, kihirdetésére még nem került sor.
- [77] Mindezekre figyelemmel a bíróság a felpereseknek a visszavonó határozattal szemben előterjesztett keresetét a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján elutasította. Tekintettel arra, hogy a bíróság a megsemmisítő határozattal szembeni felperesi keresetet megalapozatlannak találta, a megsemmisített alaphatározatot nemlétezőnek kell tekinteni, az azzal szemben előterjesztett felperesi jogsérelmek nem vizsgálhatók.
- [78] A pervesztes felpereseket a bíróság a Kp. 35. § alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 81. § (5), 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a perköltség megfizetésére az I. és II. rendű alperesek, míg a 90.§ (1) bekezdése alapján állapította meg az alperesi érdekelt javára.

- [79] A perköltség összegénél a bíróság figyelembe vette azt, hogy az ügyben egy tárgyalást tartott, amivel kapcsolatban a II. r. alperesnél és az alperesi érdekeltnél is útiköltség merült fel, és értékelte az ügyben előterjesztett iratok számát és terjedelmét, továbbá figyelemmel volt arra, hogy a megállapított perköltségek egymáshoz képest arányosak legyenek. A perköltség összegének megállapításánál a bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §, 3. § és 5. § alapján járt el.
- [80] Az eljárás során a bíróság 30.000,- forint eljárási illetéket jegyzett fel az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 45/A. § (1) bekezdése alapján.
- [81] Az I. rendű felperes az Itv. 5. § (1) bekezdés b) pontja, míg a XXI. rendű felperes az Itv. 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben részesül, így a feljegyzett 30.000,- forint eljárási illetéket a Kp. 35. § alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése, valamint 87. § (1) bekezdése és 37. § a) pontja alapján a II-XX. rendű felperesek egyetemlegesen kötelesek megfizetni a Magyar Állam javára.
- [82] Az ítélettel szemben a Kp. 99. § (1) bekezdése alapján fellebbezésnek helye nincs.

Pécs, 2021. május 13.

Dr. Gulyás Krisztina s. k.,
a tanács elnöke

Czinkné dr. Arató Zita s. k.,
bíró

Dr. Pecze Balázs s. k.,
bíró

